بریـنـی ئەنفـال بەشیعـر سـارێژ نــابـێت..! .. موســتەفا شێــخ محەمەد

بۆ داپۆشینی کێماسیە تایبەتیەکانیان، پەنا بۆ ئەدەبیات و بەدیاریکراویش شیعر و شانامە دەبەن. چونکە هیچ نووسینێک هێندەی سۆز و حەنونەی شیعر و شانامە کاریگەر سیحراوی نیین بۆ داپۆشینی نا عەقڵانییەتی سیاسیی.!

دووەم: ئەم وتارانەی لەم بۆنانە دەنووسرێن، پڕن لە دەستەواژەی سواوی دووبارە کە بەگشتی دۆخی بێهیوایی پەخشدەکەن، بەکارهێنانیشیان جێگای لێکۆڵینەوە و شیکردنەوەی زانستیان گرتۆتەوە، بەکارهێنانیان لە کارەساتێکی وەک ئەنفالدا شیاو و گونجاو نیین .!

هەندێک لەم نووسینانە، لەلایەک کڕوزانەوە و سکاڵاکردنن، لە بەختی خراپی نەتەوەی ئێمە و دێواندی نەتەوەکانیتری وەک عەرەب، فارس و تورک، یانیش هۆکاری ئەو تاوان و کارەساتەی دەرحەقمانکراوە، دەخەنە ئەستۆی جوگرافیای سیاسیی و دڵڕەقی سیاسیەتی نێودەڵەوتی، هەموو ئەمانەش بەیەکەوە لە پێناو ئەوەیە ئەوەی بەسەر کورد هاتووە وەک قەدەرێکی ئەزەلیی نەگۆڕ نیشانی بدەن. دواجاریش بەرهەمی هەموو ئەم بەیتوبالۆرانە جگە لە دروستکردنی دۆخێکی دەروونی ئاڵۆز بۆ مرۆڤی کورد و پڕکردنی دونیا، لە بێ هیوایی هیچ شتێکیتر لێ شین نا بێت.

چۆن بۆ خواردنی شوتی پێویستت بە پلایس نییە، ئاواش بۆ سارێژکردنی برینەکانی نەتەوەی کورد، کە جگە تراژیدیای ئەنفال سەدان کارەساتی دیکەشی هەیە، پێویستت بە شیعر وتاری پڕ لە کڕوزانە و بەدێودرنج نیشاندانی نەتەوەکانی دیکە نییە.

بەداخەوە مێژووی سیاسیی نوێ و هاوچەرخی کورد، بناغەکەی لەسەر ئەدەبیاتی وفەنتازیای شاعیرانەیی کوردایەتیی دانراوە، لەباری فیکر و عەقڵانیی سیاسییدا هێندە هەژارە، ئەگەر دەق و تێکستە شیعرییەکانی لێ بسەنیتەوە، شتێکیتری ئەوتۆی لێ نامێنێتەوە، هەر ئەوەشە وای کردووە یەک کارەکتەری سیاسیی کورد نەدۆزییەوە لەسەر وەختی بارودۆخە گرینگ و هەستیارە مێژوویەکاندا خاوەنی ئاکتێکی عەقڵانیی بێت، کەمێک بەرچاو ڕۆشنی سیاسیی و فیکری لێ بەدی بکرێت.

ئەم جۆرە داکۆکیی کردنە، لە نەتەوەییەکی دیاریکراو، دواجار جگە

لە توندکردنی کۆتوبەندەکانی سەری زیاتر، وەک تائێستا دەرئەنجامێکی نەبووە، بە ئایندەش دەرئەنجامێکی نابێت.!
کەواتە چی بکرێت بۆ ئەوەی لەودۆخە شیعرییە دەرچیین؟ من پێویستی نابینم ، نموونەی فەلان وفیسار نەتەوە بهێنینەوە، چونکە بارودۆخەکان دەکرێت زۆر جیاواز بن.
بەڵام بەئاسانی مرۆڤ ئەتوانێت هەست بەوە بکات، کە بەشی زۆری بیرکردنەوەی کورد دەربارەی ژیان و بوون و گەردون، بیرکردنەوەیەکی شاعیرانەییە، لە کاتێکدا ژیان و مرۆڤ و گەردون، لەسەر فیزیا و کیمیا بەڕێوە دەچێت، ئەدەبیاتیش دەتوانێت ڕۆڵێکی هەبێت، بەڵام ناکرێت ئەدەبیات بخرێتە شوێنی زانست.
لەوە بەمان دەردەکەوێت کە گووتاری زاڵ و باوی کروزانەوەی شیعری، دیوەکەی دیکەی یەکسانە بە رق و کینە و ڕەگەز پەرستی و نیشاندانی ئەواندیکە وەک دڕندە و مرۆڤ خۆر.
با بێینەوە سەر ئەسڵی مەقسەد، کورد و سیاسییەکان و داموو دەزگاکانی لە قوتابخانەیەکی بنەڕەتییەوە، تا مەکتەب سیاسی و دەسەڵاتدارەکان، ئەبێت ئەو پرسیارە لەخۆیان بکەن، ئایا دیسکۆرسی کڕوزانەوە، چی بە ئێمە بەخشیوە و چی لێ زەوتکردووین؟
دوای وەڵامی ئەو پرسیارەش یەکەم شتێک کە یارمەتی دەری چارەسەرێکی ریشەییانە ئەبێت بە دەسەڵات و گەلە ئەوەیە، ئەم میتۆد و وتارە، فڕێبدات، کە ناتوانێت هیچ بەرهەمێکی هەبێت، بەمکارە بەلانی کەم 60 % ی کێشەکەت چارەسەر کردوە.
چونکە ئیتر لەبری ئەوەی بەدوای شین و ڕۆردا بگەڕێیت، بیر لەوە ئەکەیتەوە، کە چۆن دەکرێت، ڕێگا لەچەندبارەبوونەوەی جینۆساید بگریت و بەرەو ئاسۆیەکی دیکە بڕۆیت کە دەشێت ڕێگاکانی زۆر ئاسانتر بن…!
یادی تاوانی ئەنفال و جینۆساید و کارەساتەکانی دیکەی گەلی کوردستان، بەبێ فرمێسک ڕشتن گەشاوەتر وو مانادارترە، فنکە فنک و ڕشتنی رقی قەومی و پیشاندانی ئەواندیکە وەک مەترسی دواجار هەر ئەتخاتەوە، ئەو دۆخەی کە تێیدا چەقیووی.
تائێستا کە خەڵکی ئێمە ناتوانێت بەوردی لەم شتە تێبگات کە ناوی ئەنفالە، هۆکارەکەی ئەوەیە لەجیاتی عەقڵانیەتی سیاسی و زانستی، بەپێوەرەکانی شاعیرانە ئەیبەن و دەیدرون و هەموو جارێکیش سەر لەناو شکستێکی دیکە دەر دەهێننەوە.!!
تێبینی وێنەکە نوگرە سەلمانە.